

Nr 166.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 29 maj 1913.

» » » i Andra kammaren den 30 maj 1913.

*Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckt motion
om ändrad lydelse av 3 och 4 §§ bevillningsförordningen.*

(Bevillningsutskottets betänkande nr 32.)

Till Konungen.

I en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, »att Riksdagen ville besluta följande förändrade lydelse av 3 och 4 §§ i gällande bevillningsförordning.

3 §. Bevillning för fast egendom erlägges av den, som för löpande året författningsenligt mantalsskrivits eller bort mantalskrivas såsom ägare eller innehavare av fastigheten. Bevillingen — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — stärbhus.

4 §. 1 mom. Fast egendom skall uppskattas till det värde, egendomen haft vid nästföregående års utgång. Detta värde — — — — brandskada.

2 mom.

3 mom. _____

4 mom. —————»

I 1897 års bevillningsförordning stadgades i förevarande ämne endast, att bevillning för fast egendom skulle erläggas av ägaren (2 §), samt att fast egendom skulle uppskattas till sitt verkliga värde (3 §). För-

fattningen innehöll således ingenting om att skatteplikten eller värdet skulle hänföras till förhållandena vid någon viss tidpunkt.

När sedermera inkomstbeskattningen 1907 skulle omläggas, så att det föregående årets inkomst i stället för det löpande årets skulle göras till föremål för taxeringen, lämnade Kungl. Maj:ts förslag fastighetsbevillningen utan annan ändring, än att bevillningen skulle erläggas av den, som för löpande året mantalsskrivits eller bort mantalsskrivas såsom ägare eller innehavare av fastigheten, varjämte uttryckligen fastslogs, att bevillningen skulle utgöras efter fastighetens för löpande året fastställda taxeringsvärde.

Bevillningsutskottet (betänkandet nr 13 1907) föreslog däremot, dels att skatteplikten skulle åligga den, som för *nästföregående* året mantalsskrivits eller bort mantalsskrivas för fastigheten, dels ock att taxeringen skulle ske efter det värde, egendomen haft *nästföregående* år. Riksdagen följde utskottets förslag, och 1907 års bevillningsförfordning erhöi i hit-hörande avseenden den lydelse, som återfinnes oförändrad i nu gällande bevillningsförfordning.

En fastighets värde »*nästföregående* år» är emellertid ett tämligen svävande begrepp med möjlighet öppen för olika tolkningar. Följdriktigheten bjuder onekligen, att fastigheten taxeras till det värde den haft vid den tidpunkt, som lagts till grund för skatteplikten, d. v. s. *nästföregående* årets *början*. Huruvida Riksdagen avsett denna konsekvens är ovisst, och taxeringsmyndigheterna hava helt visst ej heller i allmänhet tillämpat densamma, utan med avseende å författningens obestämda ordalag upptagit fastigheten till det värde, den haft vid *nästföregående* årets *utgång*. I prejudikat, som numera givits av regeringsrätten, har emellertid den angivna konsekvensen fastslagits såsom norm för taxeringen, vadan sålunda de för skatteplikt och taxeringsvärde bestämmande förhållandena knutits till en och samma tidpunkt.

Hur konsekvent och teoretiskt riktig denna tillämpning må vara, har den dock visat sig i vissa avseenden olämplig.

Allmänt bekant är, att banker och andra låneinrättningar ställa fastighetskrediten i visst förhållande till taxeringsvärdet, och det kan därför bereda ägaren högst kännbara svårigheter att härvid vara beroende av ett äldre värde, som kan avsevärt understiga det närvarande.

Då Riksdagen, på sätt ovan angivits, praktiskt taget flyttade bevillningsplikten för fast egendom ett år tillbaka, gjordes icke någon motsvarande ändring beträffande den kommunala skattskyldigheten, utan

åvilar denna alltjämt den, som under löpande året äger eller brukar en fastighet. Då bevillningen numera allenast till formen kvarstår som statsskatt, men i verkligheten avses för kommunala ändamål, synas goda skäl tala för en ändring, som låter bevillningsplikten sammanfalla med den kommunala skatteplikten. Därigenom undanröjes även den olägenheten, att de kommunala myndigheterna under nuvarande förhållanden måste vid utdebiteringen följa en senare mantalslängd än den, som legat till grund för fastighetstaxeringslängden, vilket medför ökat arbete och lätteligen vållar oreda.

En för det kommunala skatteintresset synnerligen betänklig följd av regeringsrättens ovanberörda ståndpunkt i fråga om den för taxeringsvärdet avgörande tiden är, såsom i motionen framhållits, att kommunen oskäligt lång tid, intill tre år, är förhindrad att i beskattningsväg draga nytta av uppkommen värdestegring hos en fastighet, exempelvis genom bebyggande. Det i motionen framlagda förslaget, att en fastighet skall taxeras efter sitt värde vid nästföregående års slut, synes därför ägnat att råda bot för ett missförhållande.

Även staten kan, ehuru den, såsom nyss är nämnt, ej längre har något direkt intresse av bevillningen, av enahanda orsak tillskyndas ej obetydliga förluster därigenom, att, enligt gällande regler för förmögenhetsbeskattningen, fast egendom skall ingå i den beräknade förmögenheten med sitt taxeringsvärde nästföregående år, vilket till äventyrs relativt låge värde sålunda blir bestämmande för den utgående förmögenhetsskatten. Denna oegentlighet avhjälpes genom bifall till föreliggande förslag, som bringar fastighetstaxeringens bestämmelser på förevarande punkt i överensstämmelse med reglerna för förmögenhetsbeskattningen.

Motionens huvudsyfte kunde onekligen vinnas allenast genom föreslagen ändring av tidpunkten för beräkandet av fastighetens värde och utan förändrade bestämmelser för skatteplikten. Oavsett vad ovan framhållits såsom fördelar av den ifrågasatta förändringen jämväl härutinnan, synes dock enahanda synpunkt, som föranlett vederbörande att i prejudikatväg sammanföra värde och skatteplikt till samma tidpunkt tala för att denna likformighet fortfarande upprätthålles.

På här ovan i huvudsak anförda skäl har Riksdagen funnit motionärens förslag böra bifallas.

Ifrågavarande förändringar synas icke såsom konsekvens betinga vidare ändringar i hithörande författningar, än att orden »för nästföre-

gående år» utgå ur såväl 3 § sista stycket bevillningsförordningen som 29 § 3 mom. förordningen om taxeringsmyndigheter m. m.

Beträffande 3 § sista stycket bevillningsförordningen har Riksdagen väl ansett, att, efter de förändringar som nu omnämts, den däri meddelade föreskriften blir tämligen överflödigt, men Riksdagen har låtit stycket i sin förändrade form kvarstå på grund av sammanhanget med stadgandet i 5 § sista stycket om rätt i visst fall för skattskyldigs stärbhus till befrielse från påförd bevillning av fast egendom.

Riksdagen har alltså beslutat,

dels att 3 och 4 §§ förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilning av fast egendom samt av inkomst skola erhålla följande ändrade lydelse:

3 §. Bevillning för fast egendom erlägges av den, som för löpande året författningsenligt mantalsskrivits eller bort mantalsskrivas såsom ägare eller innehavare av fastigheten. Bevillingen — — — — —
— — — — — avsöndrad.

Har efter mantalsskrivningen skattskyldig ägare eller innehavare av fastigheten avlidit, påföres bevillningen hans stärbhus.

4 §. 1 mom. Fast egendom skall uppskattas till det värde, egendomen haft vid nästföregående års utgång. Detta värde — — — — — brandskada.

2 mom. — — — — —

3 mom. — — — — —

4 mom. — — — — —

dels ock att 29 § 3 mom. förordningen den 28 oktober 1910 om
taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skall erhålla denna
ändrade avfattning:

3 mom. Till taxeringsnämndens ordförande skall å landet härads-skrivaren och i stad, utom i Stockholm, vederbörande tjänsteman senast den 25 mars, vid bot av 3 kronor för varje överskjutande dag, hava avlämnat dels på mantalslängden grundade fastighetslängder, upptagande samtliga inom taxeringsdistriktet belägna fastigheter, å vilka särskilda taxeringsvärden skola sättas, ävensom fastigheternas ägare eller i fall, då innehavaren är skattskyldig för fastighet, innehavaren, dels ock tryckta blanketter till inkomstlängden.

Stockholm den 30 maj 1913.

Med undersåtlig vördnad.